

Flagspot

Nyt fra videncenteret marts 2024

Af Søren Cruys-Bagger fra Nationalt videncenter om Dannebrog
Flagkonsulent i Dannebrogssamfundet.

FAKTABOKS

Nationalt videncenter om Dannebrog kan kontaktes gennem Dannebrogssamfundet. Har du spørgsmål om Dannebrog eller om flagning send det til vores flagkonsulent på e-mail: flagkonsulent@danmarkssamfundet.dk

Ny Dannebrogsviden

Hvordan skal dannebrogsfanen udsmykkes? Videncenteret har fået mange spørgsmål om hvordan man kan udsmykke foreningens eller organisationens dannebrogsfane. Dannebrogsviden fra marts 2024 handler om fanens udsmykning. På en fanedug er det tilladt at trykke eller brodere et mærke. Mange dannebrogsfaner har fået navn, foreningens logo, motto, symbol, årstal, mærke eller lignende broderet eller trykt på det øverste stangfelt i fanedugen. Andre faner har større broderier, som fylder næsten hele fanedugen. Men en udsmykning må ikke dominere eller dække hele fanedugen. Den nye Dannebrogsviden kan hentes på Dannebrogssamfundets hjemmeside.

Faneplade og Tronskifte 14. januar

Dannebrogssamfundet koordinerede den meget flotte faneborg på godt 200 dannebrogsfaner der blev opstillet i forbindelse med Tronskiftet foran Holmens Kirke. Hver fane der deltog, vil modtage et diplom og en faneplade. Hvad er en faneplade? En dannebrogsfane kan være forsynet med en fanering eller et faneemblem i form af en faneplade. Et faneemblem er et symbolsk mærke som viser fanens tilhørsforhold eller et tegn på fanens deltagelse i en særlig begivenhed. Et faneemblem er som regel udformet som et relief af sølv. Ofte er der indgraveret et årstal, en inskription eller et monogram. Vær opmærksom på at fanestangen består af meget hårdt træ, når faneplanen skal sømmes på.

Da borgeren fik sit Dannebrog

I 2024 er det 170 år siden at man som borger i Danmark frit måtte flage med Dannebrog. Historisk var Dannebrog kun kongens, enevældens og statens flag. Kongen var i begyndelsen af 1800-tallet træt af at borgerne flagede med Dannebrog selvom de ikke måtte. Og Dannebrog blev forbudt. Den 21. december 1833 forbød Frederik den 6. borgerne privat at måtte flage med Dannebrog. Begrundelsen var at udenlandske konsulter i 1832 havde bedt om at få lov til at flage med deres egne stater flag fra deres egne bygninger. Efter Treårskrigen gav det ingen mening at opretholde Frederik den 6. forbud. Forbuddet blev ophævet den 2. august 1854 af Frederik den 7. Kongen bestemte at det nu var tilladt "Alle og Enhver i Kongeriget at heise Dannebrogflaget uden Split fra deres Eiendom eller Boliger i Kiøbstæder og paa Landet".

Rigers banner

Rigets Banner er i dag placeret ved Kongetrappen op til repræsentationslokalerne på Christiansborg Slot. Det var vores folkegave til Kong Christian den 10. Gaven blev overdraget på Amalienborgs Slotsplads Valdemarsdag den 15. juni 1919 i anledning af 700 årsdagen for fortællingen om Dannebrogssamfundets tilsynekøbst. Banneret blev finansieret gennem en til lejligheden oprettet fond "Danmarks-Samfundets National- og Flagfond". Banneret er tegnet af maleren Harald Slott-Møller på baggrund af skitser fra Danmarks-Samfundet. Foden er udført af billedhuggeren Thomas Bærentzen og sølvsmed Bojesen. Flagdugen er vævet af Karen Warming og det store rigsvåben fra 1903 blev broderet af Elisabeth Garde. Foden til banneret er støbt hos hofbronzestøber Rasmussen.

Hvad er et splitflag?

Det danske splitflag er et dannebrogflag, hvor yderenderne er formet som to trekantede splitter. Den røde farve på splitflaget er enten dannebrogsrød eller orlogsrød. Splitflaget er det officielle

danske myndigheds- og statsflag. Det findes i to udgaver. Splitflag med særligt mærke eller splitflag uden særligt mærke. Det særlige mærke eller bogstaver er placeret i flagets øverste stangfelt. Mærket kan også være placeret i et kvadratisk midterfelt der hvor korsets arme mødes (spunsen). Splitflaget anvendes af det danske kongehus, statens civile og militære myndigheder samt institutioner. I en forordning fra 1630 kan det læses, at splitflaget alene var forbeholdt orlogsflåden. I 1635 blev det indskærpet, at handelsskibe ikke måtte føre splitflag. Siden 1731 har kongeflaget haft det kongelige våben i midterfeltet, og senere indførtes lignende særflag for andre medlemmer af den kongelige familie.

Yachtflaget i Flensborg

Justitsministeriet har givet Flensborg Yacht Club en særlig dispensation til at måtte føre Dannebrog som yachtflag på sine lystbåde. Et yachtflag er et Dannebrog som splitflag i orlogsrød med et særligt mærke. Det særlige mærke består af bogstaverne Y.F. i gult i øverste stangfelt. Normalt er det kun lystsejlere som har bopæl i Danmark, der må føre yachtflaget på deres både. Justitsministeriets har i deres tilladelse lagt særlig vægt på, at Flensborg Yacht Club "historisk er tæt knyttet til Danmark og det danske mindretal i Sydslesvig, samt at klubben er den eneste uden for Danmark, der er medlem af Dansk Sejlunion". Dog gør Justitsministeriet opmærksom på, at den specielle og særlige afgørelse ikke betyder at klubben fritages for eller får permanent dispensation fra mulige krav, der medfølger af tyske regler om flagning til søs. Lystbådene i klubben er stadig registreret i Tyskland.

Ordbog: sørgeflor

Et sørgeflor er en symbolsk sort 'påklædning' af et gennemsigtigt stof af silke, satin eller bomuld. Det bæres ved en kirkelig sørgeceremoni som en markering af sorg og respekt. Sørgeflor kan også anvendes til at dekorere, dække kisten eller lagt over et gravsted. Nogle gange ser man sørgeflor anvendt på tøj. I gamle dage bar mænd sørgeflor på deres høje hatte som et synligt personligt bevis på sorg. Sørgeflor, sørgebånd, sørgebånd eller mindebånd er en kulturel betinget praksis på tværs af forskellige trosretninger hvor man ønsker at vise sorg eller tab.

Ordbog: flaglaug

Et flaglaug er en forening eller en sammenslutning af frivillige som har til formål at forestår korrekt flagning med Dannebrog på en bestemt lokalitet eller fra flere flagstænger i forbindelse med officielle flagdage samt begivenheder, der kræver Dannebrog hejst. F.eks. kan flaglauget ved festlige lejligheder rejse flagstænger og flage med Dannebrog ved runde fødselsdage eller byfester.

Sådan bruges Dannebrog. Videntcenteret giver svar:

Skal der sørgeflor på dannebrogspanen ved en begravelse eller bisættelse i kirken?

Videntcenteret er blevet kontaktet i forbindelse med bisættelsen i Viborg Domkirke i marts 2024. Nej det skal der ikke. En fane kan ikke sørge. Derfor kan en fane ikke forsynes med sørgeflor, sørgebånd eller sort fanesnor med sorte fanekvaster.

Hvordan skal et nyt dannebrogflag indvies ved vores klubhus?

Der er ikke fastlagt ceremoniel for indvielse af et dannebrogflag. En mislykket flaghejsning af det nye flag kan være en pinlig oplevelse. Forslag til ceremoniel. Der kan synges flagsange før og efter flaghejsning. Der holdes taler af giver og modtager. Flaget hejses sammenrullet og trækkes fri. Det gamle og slidte flag skal bortskaffes efter reglerne.

Hvordan skal der flages den 9. april 2024?

På besættelsesdagen flages derpå halv stang til kl. 12:00. Herefter flages der på hel stang. Statens myndigheder og styrelser har flagningspligt hvor der skal flages med Dannebrog som splitflag. Den enkelte borger er ikke forpligtet til at flage på officielle danske flagdage af særlig national betydning. Den 9. april – besættelsesdagen - er, sammen med få andre flagdage, flagdage af særlig national betydning. *Men hvad nu hvis jeg vil flage i anledning af min fødselsdag?* Selvfølgelig skal der flages med Dannebrog som stutflag på hel stang i anledning af fejringen af en festlig begivenhed.

